

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית
תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית
תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני
תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

בפני כבוד השופטת אילת גולן-תבורי

תובע/ת	פלוני
	ע"י ב"כ עו"ד ברק רון
	פלונית
	נגד
נתבע/ת	פלונית
	ע"י עו"ד ניבה דורסט ועו"ד זיו-אב
	פלוני

פסק דין

מבוא

1. פסק דין זה הינו בארבע תביעות שונות שמתנהלות בין הצדדים, בני זוג שהיו נשואים כשלושים שנה והתגרשו בשנת 2008, לאחר שהגיעו להסכם גירושין שאושר כפסק דין. אף שכללו בהסכם הגירושין מנגנון לפירוק שיתוף עתידי ביניהם בנחלה במושב בה הם בעלי זכויות במשותף, לא השכילו ליישם את המנגנון שנקבע בהסכם ומנהלים התדיינות מזה שנים.
2. האיש הגיש כנגד האישה תביעות לפירוק שיתוף ולדמי שימוש ראוי, האישה הגישה כנגדו תביעה לדמי שימוש ראוי ותביעה לפי חוק חלוקת חסכון פנסיוני בין בני זוג.
3. ניסיונות שערך בית המשפט לסייע לצדדים להגיע להסכמה ולהידברות לא צלחו, גם לאחר שמונה עבורם מומחה שהגיש חוות דעתו ואף נחקר עליה. לאחר שמיעת הליך ההוכחות, וסיום הגשת הסיכומים (לאחר בקשות ארכה מוסכמות) ניתן בזאת פסק הדין.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

טיעוני הצדדים

תמצית טיעוני האיש

4. תביעת פירוק שיתוף – הם בעלי הזכויות במשק במושב שהיה של הוריו שגרו בבית קטן והתירו להם לבנות בית גדול. בהסכם הגירושין שאושר כפסק דין הסכים שהאשה תגור במקום עד סיום שירות צבאי של הבן הצעיר או מות אמו. מאז גרה שם ללא רשותו ומונעת ממנו פירוק השיתוף ודמי שימוש. הצהירה שתרכוש חלקו ולא עשתה כן, עליה לשלם לו לפי חו"ד שמאי 1,955,000 ₪ אך אין לה כסף לכן מושכת ההליך, כדי שימכור לה חלקו בסכום נמוך. לאחר שהודיעה שתרכוש את חלקו ולא עשתה כן לפי חו"ד שמאי הפרה את ההסכם, השמאי קבע שאין מע"מ. יש להורות על פירוק שיתוף ומכירה לצד ג' ולמנות את בא כוחו ככונס נכסים. לחילופין להורות על עדכון חוות דעת השמאי במימון האשה, אין לנכות מע"מ וכל תשלום אחר ולקצוב לה 45 יום מקבלת העדכון עד השלמת הרכישה.

5. תביעה לדמי שימוש – ההסכם אפשר לאישה מגורים עד שלב מסוים אך לא יצאה משם ולא רכשה המשק, הוא משלם שכ"ד במקום אחר והיא מתעשרת. עליה לשלם לו דמי שימוש ראוי עבור שני הבתים, גרה במשק ומונעת ממנו להשכיר הבתים, להערכתו הקטן ב- 3,500 ₪ והגדול ב- 6,500 ₪ לחודש. השכרת הבית הקטן תהא מקור פרנסה עבורו, היו יכולים להשכירו ולכסות עלויות השיפוץ, נמנעה מכך כדי לגרום לו למכור חלקו בזול, ניסתה להוליכו שולל. יש לעדכן חו"ד השמאי על כך, מגיע לו 5,000 ₪ לחודש כפול 57 חודשים, 285,000 ₪ לתקופה (11/2013-7/2018) ועד לפינוי בפועל. עליה לשלם לו חלקו בהשכרת שטח חקלאי שניכסה לעצמה בשנים 2014-2018, 3,500 ₪ לחודש ועד לפינוי. יש לדחות תביעתה לדמי שימוש ראוי, הליך בעבר כשאימו הייתה בחיים לא קבע מעשה בית דין, צו הגנה שפקע לא חודש, אין עילה לאי תשלום דמי שימוש בבית בו גרה, לשיטתה יכולה לגור בו לנצח בלי לשלם בעוד הוא משלם שכירות.

6. תביעת הפנסיה – האישה הגישה תביעה אף שכל השנים שילם לה לפי ההסכם, רק לאחר שהגיש תביעותיו ולהפעלת לחץ עליו. הסכימו שתקבל זכויות הפנסיה אך לא רכיבים נוספים כביגוד, אין לפסוק קצבת שאירים, יפגעו שאריו ולא צירפה לתביעה את בת זוגו הנוכחית, בעת פטירתה עשויה הגמלה המשולמת לו להיפגע, לא פנתה לגוף המשלם טרם הגשת התביעה. מכיוון שמבקשת להותיר ההסכם על כנו, אין לשנותו ולהוסיף עליו, יש לדחות את תביעתה. יש לחייב האישה בהוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בגין כל התביעות בסכום ריאלי שישקף הנזק והטרחה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

תמצית טיעוני האיש

7. מטרת התביעה לפירוק שיתוף שהגיש נגדה האיש הינה לשלול את זכותה לרכוש את חלקו במשק והוא מנסה לסחוט ממנה כסף. תחילה נמנע מלציין שהוא רוצה בפירוק שיתוף ולא כתב זאת בבירור ואז הגיש את התביעה. גם לאחר הגשתה, הוא הקשה על מינוי מומחה, וכן סירב לקזז רכיבים עליהם הוסכם. טענתו שאין מע"מ על המכירה שגויה, ובנוגע לטענתו שאין חיוב במס שבח, הרי שגם אם עכשיו יהיה פטור מכך בין שניהם, אם היא תרצה למכור בעתיד את הנחלה לאחר, יוטל עליה מס שבח ועליו להשתתף. השטח החלקאי מושכר לצורך סילוק חובות משותפים. אין מחלוקת על פירוק השיתוף הוא מושך זאת, יש לאפשר לה לרכוש תוך קיזוז כל הרכיבים בהסכם. הוא עיכב ההליך, אין לראות בכך ויתור מצידה על הרכישה, יש לה מקור מימון, אין להורות על עדכון חוות הדעת, יש לחייבו בהוצאות לדוגמא.

8. לתביעה לדמי שימוש – הסכם הגירושין קובע כי רשאית לגור בנחלה ללא דמי שימוש עד למכירתה. הוא עזב מרצונו את בית הצדדים, אין לפסוק לו דמי שימוש, תביעה קודמת שלו נדחתה ומהווה מעשה בי דין, בעבר ניתן צו הגנה נגד האיש לכן אינו זכאי לדמי שימוש על הבית הגדול. הוסכם שעד מות אמו היא תגור בבית הגדול ואח"כ באחד משני הבתים והאחר יושכר לתשלום חובות וביתרה יחלקו. דרישתו בניגוד להסכם כי לא נקבע שהיא תשלם בתקופה לאחר מות האם ותקבולים יהיו רק מהשכרת הבית בו לא תגור. הוא מסכל פירוק השיתוף בפועל, גובה דמי השימוש לא הוכח ונתבע בהפרזה. על הבית הקטן יש תביעות הדדיות לדמי שימוש ראוי, האיש סיכל השכרתו, סירב לפנות חפצים ממנו ומבקש תשלום על אף שהשתמש בו כמחסן. ציפה שהיא תשפץ עבורו ותתקן הכל, הוא מנע ההשכרה ועליו לשלם לה. תחשיב דמי שימוש בבית זה אינו מבוסס ולא עודכן, עליו לשלם לה 42,888 ש"ח, שכ"ד ראוי והחזר מחצית מיסים.

9. תביעת הפנסיה - האיש פנסיונר של צה"ל, משך שנים וחרף ההסכמות ביניהם שישלם לה 50% מתקבולי הפנסיה נמנע מהעברת תלושי הפנסיה. מתברר שגורע ממנה חלק מהתשלומים ובוחר על דעת עצמו מה לשלם לה, בניגוד להסכם המחייב אותו לשלם לה מחצית מכל התקבולים. מסרב לתשלום ישיר מהגוף המשלם, הוגשו תלושים רק לאחר ההוכחות, יש למנות אקטואר שיבחן הפער בין הפנסיה לתשלום שהועבר לה, ולהורות שמחצית הפנסיה תשולם לה ישירות מהגוף המשלם. בהמשך טענה שזכאית לקצבת שאירים. יש לדחות תביעות האיש וכן לחייבו בהוצאות ובשכ"ט עו"ד.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוגי נ' פלוגית

תמ"ש 50436-02-14 פלוגי נ' פלוגית

תמ"ש 57663-01-16 פלוגית נ' פלוגי

תמ"ש 10835-02-16 פלוגית נ' פלוגי

דיון

הסכם הגירושין

10. בין הצדדים נחתם הסכם גירושין ביום 3.2.2008 (להלן: "ההסכם") במסגרתו הגיעו להסכמות במכלול נושאים. בין היתר נקבע כי בשלב זה האישה תמשיך ותגור בבית הצדדים המצוי בנחלה במושב, שהייתה בעבר של הורי האיש והצדדים נקבעו בה כבן ממשיך, עד למועד פטירת אמו של האיש וגם אז עד סיום שירות צבאי של הבן, ללא תשלום שכ"ד ראוי.

7". (א) ביום 86. חתמו הורי הבעל ה"ה _____ ז"ל ו _____ (להלן: "הנחלה"), על שמם רשומה הנחלה בסוכנות ובמנהל מקרקעי ישראל משק במושב _____ משק _____, על הצהרה והתחייבות בלתי חוזרת לפיה נקבעו הצדדים כ"בן ממשיך" במשק מספר _____ הנ"ל. על הנחלה בנויים בית גדול בו מתגוררים הצדדים ובית קטן בו מתגוררת הגב' _____, אם הבעל.

(ב) מוסכם על הצדדים כי כל עוד מתגוררת אם הבעל בנחלה ימשיכו האשה והבן _____ להתגורר בבית המגורים ללא תשלום שכ"ד ראוי בגין מגוריהם.

(ג) מוסכם על הצדדים כי גם לאחר הגיע יומה של אם הבעל, ימשיכו האשה והבן _____ להתגורר בנחלה, ללא תשלום שכ"ד ראוי וזאת עד סיום שירותו הצבאי של הבן _____ " (ס' 7 להסכם).

11. עוד הוסכם כי בהגיע המועד האמור, יהא רשאי כל אחד מהצדדים לדרוש את פירוק השיתוף בנחלה, ואז יפעלו לפירוק השיתוף באופן שלצד השני תהא זכות סרוב ראשונה לרכוש את חלקו של דורש פירוק השיתוף, בהתאם להערכת שמאי שימונה בהסכמתם ובהעדרה ע"י בית המשפט.

12. אם הצד שדרש את פירוק השיתוף לא ירצה לממש את זכותו לפי גובה הערכת השמאי, הנחלה תעמוד להתמחרות ביניהם וירכוש המרבה במחיר. לא ירצו שניהם לממש את זכות הרכישה, תעמוד הנחלה למכירה בשוק החופשי, ולילדיהם זכות סרוב ראשונה. לאחר פטירת אם-האיש ועד לרכישת הנחלה האישה זכאית לגור באחד הבתים והשני יושכר לצורך כיסוי הוצאות והיתרה תחולק בשווה:

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

1 (ד) עם סיום שירותו הצבאי של ____, ובמקרה ואם הבעל נפטרה קודם לכן, יהא

2 רשאי כל אחד מהצדדים לדרוש את פירוק השיתוף בנחלה.

3 (ה) באם צד ידרוש את פירוק השיתוף בנחלה תהא למשנהו זכות סרוב ראשונה

4 לרכוש את חלקו של הדורש, כפי הערכת שמאי שימונה בהסכמת שני בני הזוג או באי

5 כחם כפי שוויה של הנחלה למימוש בשוק החופשי ובקיוזו התשלומים שיש לשלם

6 בגין המכירה (מסים, אגרות, מע"מ, דמי הסכמה, מס שבח וכדו').

7 (ו) והיה והצדדים או באי כחם לא יגיעו להסכמה בדבר זהות השמאי המוסכם, ימונה

8 השמאי ע"י ביהמ"ש למשפחה.

9 (ז) והיה והצד זכאי לרכוש את חלקו של משנהו (דורש הפירוק) לא ירצה לממש את

10 זכותו לרכוש את חלקו של משנהו כפי גובה הצעת השמאי, תעמוד הנחלה להתמחרות

11 בין בני הזוג, והמרבה במחיר ירכוש את חלקו של משנהו בנחלה.

12 (ח) והיה ושני הצדדים לא ירצו לממש את זכותם לרכישת הנחלה, תעמוד הנחלה

13 למכירה בשוק החופשי, כשהיא מוערכת כפנויה וריקה, לצד ג', אך מוסכם כי כל אחד

14 מילדי הצדדים תהא זכות סרוב ראשונה לרכוש את הנחלה במחיר הגבוה שיוצע ע"י

15 קונה פוטנציאלי.

16 (ט) עם פטירת אם הבעל, וכל עוד לא נרכשה הנחלה ע"י צד כל שהוא, כמפורט לעיל,

17 תהא האשה זכאית להתגורר באחד הבתים הבנויים על הנחלה, והבית השני יושכר

18 בשכירות חופשית. שכה"ד שיתקבל מהשכרת הבית, לאחר תשלום הוצאות הנחלה

19 – מיסים, ביטוחים, דמי חכירה והיוון – יחולק בין הצדדים בחלקים שווים ביניהם."

20 (ס' 7 להסכם).

21 13. לאחר החתימה על ההסכם, פנו הצדדים לבית המשפט לענייני משפחה שם התדיינו במספר

22 הליכים, וביקשו שההסכם יאושר כפסק דין.

23 14. נקבע מועד לאישור ההסכם, ולאחר שתוכן ההסכם הוסבר והובהר לצדדים והצהירו כי חתמו

24 עליו מרצון חופשי ובהבנם משמעותו ותוצאותיו, אושר ההסכם וניתן לו תוקף של פסק דין

25 ביום 13.2.2008.

26 "הצדדים :

27 לאחר שבית המשפט מקריא את עיקרי ההסכם, אנו מאשרים כי חתמנו על ההסכם

28 מרצון חופשי ותוך הבנת ההסכם, משמעותו ותוצאותיו.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

אישור ופסק-דין

"לאחר שתוכן ההסכם הוסבר והובהר לצדדים, והם הצהירו כי עשו את ההסכם
מרצונם החופשי ובהבינם את משמעותו ותוצאותיו, ניתן בזה אישור ותוקף של פס"ד
להסכם המצורף מיום 3.2.08, המסומן באות "א" (...)." (תמ"ש 25370/07, 13.2.08, ע' 1 לפרוטוקול).

15. משקיבל הסכם הגירושין תוקף פסק דין הגיעה לסיומה ההתדיינות בנושאים שעליהם
הסכימו הצדדים, שינוי ההסכם אינו נעשה כדבר שבשגרה. יש לקיימו לאור המרכיב החוזי
ולאור החיוב הנובע מכך שלהסכם ניתן תוקף של פסק דין. (ע"א 51/81 בראור נ' בראור, פ"ד
לה(4) 231 (1985)). הסכם גירושין כולל בתוכו מערכת שלמה ומורכבת של חיובים והסדרים,
שאינם נפרדים ולא ניתן לבודדם. (ע"א 105/83 מנשה נ' מנשה, פ"ד לח(4) 635 (1985)).

תביעה לפירוק שיתוף

16. האיש הגיש את התביעה לפירוק השיתוף, לאחר שהמנגנון שנקבע בהסכם לא יושם בפועל.

17. סעיף 7 להסכם הינו הסכמות בדבר ביצוע פירוק שיתוף עתידי בנחלה.
הצדדים הסכימו שלאחר סיום שירות צבאי של הבן ופטירת אמו של האיש שגרה בבית
בנחלה, רשאי כל אחד מהם לבקש את פירוק השיתוף בנחלה.

18. בחודש 3/2008 התגרשו הצדדים.

19. אמו של האיש נפטרה ביום 2013. (נספח ה לתביעה), ונמסר כי הבן לא שירת בצבא.
מכאן שרשאי היה כל צד לדרוש את פירוק השיתוף החל מיום 1.10.2013.

20. ממסמכים שצורפו עולה כי ב"כ האיש פנה לב"כ דאז של האישה עוד ביום 10.11.13 וציין כי
פונה בהתאם לסעיף 7 להסכם:

"בהתאם לסעיף 7 להסכם הגירושין של הצדדים, אבקשך להודיעני האם בכוונת
מרשתך לרכוש את חלקו של מרשי במשק או שברצונה לבקש את פירוק השיתוף
ולמכור את המשק."

(מכתב מיום 10.11.13 ס' 2, נספח ו לתביעה).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוגי נ' פלוגית

תמ"ש 50436-02-14 פלוגי נ' פלוגית

תמ"ש 57663-01-16 פלוגית נ' פלוגי

תמ"ש 10835-02-16 פלוגית נ' פלוגי

21. בנוסף ציין במכתב נוסף מיום 12.11.13, כי אין בדעתו לרכוש את הנחלה, והוא ממתין לעמדת האישה.

"אין בדעת מרשי לרכוש את הנחלה והוא ממתין לעמדת מרשתך האם ברצונה לפרק השיתוף או לרכוש הנחלה. אודה על תשובה עניינית."
(מכתב מיום 12.11.13, נספח ו).

22. לא זו בלבד, אלא שבהעדר קידום פירוק השיתוף ע"י האישה הגיש תביעה ביום 25.2.14, וכותרתה: "הסעד הנתבע: פירוק שיתוף".

23. שני הצדדים לא נשאלו בחקירתם לעניין זה.
מכאן שטענת האישה כי לא ידעה האם האיש רוצה בפירוק השיתוף, או לא הבינה כוונותיו האם רוצה לרכוש הנחלה, אינה מהימנה, נסתרה, ונדחית בזאת.
האישה יודעת מחודש 11/2013, ולכל המאוחר מיום 25.2.14, שהאיש רוצה בפירוק השיתוף בנחלה, וכן שאין ברצונו לרכוש את חלקה.

24. דיון בתביעה התקיים בחודש 11/2015 ולאחר שמיעת הטענות ובהתאם למצוי בתיק ולמובא לעיל, וכאשר האישה הביעה רצונה לרכוש זכויות האיש בנחלה, ניתנה החלטה המורה על פירוק השיתוף בנכס.

25. בתובענה זו ניתן צו לפירוק השיתוף בנחלה בהתאם להורות הסכם הגירושין שאושר כפסק דין ובהתאם לסעיף 37 לחוק המקרקעין, התשי"ז-1969 הקובע ששותף במקרקעין זכאי לתבוע פירוק השיתוף בנכס (רע"א 4358/01 בר-אל נ' בר-אל, פ"ד נ"ה (5) 856 (2001)), וכאשר זכותו של האיש לממש זכויותיו הקנייניות בנכס.

26. בהתאם להוראות ההסכם ולבקשת הצדדים גם מונה מומחה שמאי מקרקעין מטעם בית המשפט להעריך את שווי הנחלה, נקבע כי ישאו בשכ"ט בחלקים שווים, הביקור יתבצע בנוכחות שני הצדדים, וחוות הדעת תוגש בתוך 45 יום. (החלטה מיום 23.11.15).

27. אלא שחרף החלטה מפורשת לביצוע פירוק השיתוף, עוד בחודש 11/2015, לא בוצע בפועל עד היום כמפורט להלן. זאת אף שהוראת ההסכם על כך קיבלה תוקף של פסק דין בעת אישורו, וחרף ההחלטה בהליך כאן והחלטות חוזרות.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

28. הצדדים עתרו לשינוי זהות השמאי שמונה, ולאחר התנהלות לעניין זהותו, נעתר בית המשפט להחליף לשמאי מוסכם מטעם הצדדים. (החלטה מיום 27.12.15).

29. חוות דעת השמאי מיום 26.1.16 (בתיק גם כמוצג מ/1) קבעה את שווי הנכס בסך 6 מיליון ₪.

12. השומה:

12.1 בכפוף לכל האמור לעיל, הנני שם להיום את שוי השוק של זכויות בר הרשות במקרקעין נשוא השומה, בסכום כולל שבגבולות של 6,000,000 ₪ (שישה מיליון ₪). השומה עוצבה בהנחה שהזכויות פנויות, ריקות וחופשיות מכל חוב, מחזיק או שעבוד.

12.2 אומדן תשלום דמי הסכמה במימוש הינו 1,830,000 ₪ והיטל השבחה 260,000 ₪ (נערך כדוגמת תחשיב היטל השבחה אשר ניתן למשק אחר במושב).

12.3 המחירים כוללים מע"מ.

12.4 לקבלת אומדן מס שבח יש לפנות לר"ח "...

(ע' 12 לחוות הדעת)

30. האישה עתרה להורות כי היא הרוכשת אך יש להורות על קיזוזים שונים מהשווי שנקבע בחוות הדעת.

31. טענת קיזוז מע"מ - לטענת האישה יש להפחית משווי הנחלה מע"מ, שכן השמאי כתב בחוות הדעת כי המחיר כולל מע"מ. האיש התנגד, הוחלט על שאלות הבהרה למומחה והשלמות לחוות הדעת.

32. בתשובות המומחה לשאלות הבהרה נכתב כי המחיר בחוות הדעת כולל מע"מ, ואין להפחיתו. הוצגה שאלת הבהרה למומחה מטעם האיש - האם המע"מ אליו התייחס בס' 12.3 לחוות דעתו הראשונית הינה גם לעניין המשק (ס' 12.1 לחוות הדעת) או רק למחירים בס' 12.2 לחוות דעתו, והמומחה השיב: "הכל כולל מע"מ" ובהמשך נכתב על ידו: "הנני להבהיר שוב שאין להפחית מהסכום שקבעתי בשומה מע"מ" (מוצג מ/3).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

33. המומחה הבהיר שיש מקרים בהם מחייבים במע"מ שטח חקלאי כשמתנהל עוסק מורשה, ועל החלק היחסי בלבד. במידה וימצא שיש לשלם מע"מ בגין החלק החקלאי יש להפחיתו מהשומה, אך בנסיבות כאן אינו סבור שהאיש יחויב במע"מ בגין מכירה זו (ס' 1.1 למוצג 4/מ).

34. חוות דעת שמאי מתוקנת מיום 10.4.16 ("חוות דעת מתוקנת") הוגשה ובה נכתב במפורש כי אין להפחית מע"מ: "בעסקה בין פרטיים אין להפחית או להוסיף מע"מ. אין להפחית מהמחיר שקבעתי בסך 6,000,000 ₪ מע"מ." (ס' 12.3 לחוות דעת מתוקנת).

35. האישה ביקשה לחקור את השמאי, ולאחר התנהלות גם לעניין זה והתנגדות האיש, ניתנה החלטה המתירה חקירת המומחה. שני דיונים שנקבעו לחקירתו נדחו בהעדר התייצבותו, כמפורט בפרוטוקול.

36. המומחה נחקר גם לעניין זה, ושב והבהיר כי ציון המע"מ נרשם בטעות בשל נוסח שמשרדו נוהג להכין עבור הבנקים (שם יש לכך משמעות) אך זה אינו רלבנטי לעסקה כאן בין שני אנשים פרטיים, בנסיבות כאן אין להפחית המע"מ. (ע' 13, ש' 15-13)

"...כשאני כותב שהמחיר כולל מע"מ ברור שהעסקה בין פרטים לא מפחיתים מע"מ ממחיר הדירה אותו הדבר בנחלות. בנחלות שמדובר בעסקה בין שני אנשים פרטים לא צריכה להיות הפחתה של המע"מ בגין העסקה מאחר שאני בד"כ עושה שומות לבנקים ואין הפחתה של המע"מ אז השתרבב הנושא הזה של המע"מ ולכן הוצאתי תיקון לשומה המקורית שלי וכתבתי שמאחר והעסקה היא בין אנשים פרטיים לא צריך להפחית מע"מ מהעסקה....". (ע' 12, ש' 22-27).

"...חשוב לי לומר שאני עושה כל יום שומות לבנקים ושם אני צריך לציין שם אם זה כולל מע"מ או לא כולל מע"מ... והשמאית שלי שרשמה את הדו"ח מתוך הרגל בטעות רשמה שהמחירים כוללים מע"מ למרות שזה ממש לא משנה גם אם הערה הזו הייתה כתובה ומאחר ומדובר על עסקה בין פרטים ובבדיקה עם רשויות המס, שאני ערכתי אישית לא מחייבים מע"מ בגין עסקה בין פרטיים בנחלות....". (ע' 13, ש' 24-30).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

1 "ת. מדובר בעסקה בין אנשים פרטיים ולכן אין להפחית מע"מ מהשומה. גם שאני

2 כותב שהשווי של דירת מגורים בעסקה בין שני אנשים פרטיים או בין גרוש לגרושה

3 המחיר כולל מע"מ לא מורידים מע"מ על הדירה מאחר ובדירת מגורים לא מורידים

4 מע"מ (...) אם הייתי חושב שצריך להוריד את המע"מ הייתי מוריד." (ע' 15 ש 29-

5 30, ע' 16 ש 1, ש 27-28)

6
7 37. המומחה השיב שנסיונות בהן יכול ויחויבו שני אנשים פרטיים בתשלום מע"מ הן כשמדובר

8 בשטח חקלאי בו מתנהל עוסק מורשה, ברם בנסיבות כאן לא כך הדבר כפי שנמסר לו, וגם

9 אם היה חיוב שכזה מדובר בחיוב מזערי בלבד ביחס לשטח נשוא הסכסוך, ואז ניתן בגין אותו

10 שטח להפחיתו. (ע' 13 ש' 30, ע' 14 ש' 1-5, 13-14).

11
12 38. בעדותם אישרו שני הצדדים כי ככל שקיים חוב יש לקזזו מהתשלום הכולל, האיש השיב

13 שאינו מנסה לחמוק מתשלום הוצאות (ע' 49, ש' 4), האישה השיבה שככל שאין מע"מ אין

14 להפחיתו (ע' 88 ש' 15-18, ע' 89 ש' 7-8).

15
16 39. לאור כל שהובא לעיל לא מצאתי לסטות מחוות דעת מתוקנת של המומחה לפיה אין קיזוז

17 מע"מ בנסיבות הצדדים כאן, העברת הזכויות והתשלום בין אנשים פרטיים, וכי נרשם בשוגג

18 בחוות הדעת הראשונה נוסח שמגיש לבנקים.

19
20 עם זאת מובהר כי ככל ורשות המס תמצא כי יש להחיל חיוב במע"מ עבור חלק ולו קטן

21 מהנחלה, בגין ההעברה בפועל בין שני הצדדים, יקוזז רכיב זה בהתאם (מחצית על כל צד).

22 אין בכך כדי לעכב פירוק השיתוף או תשלום בגינו.

23
24 40. טענה לקיזוז מס שבח – לטענת האישה יש לקזז כסף בגין מס שבח, גם אם כיום פטורים

25 הצדדים ממס זה, יתכן שהיא תחוייב במס זה בעתיד כשתמכור הנכס לצד ג'. האיש התנגד

26 וטען שאין חיוב במס ולא כך הוסכם.

27
28 41. מעבר לכך שמדובר בטענה חדשה שהועלתה בסיכומים, הרי שגם לגופו הדבר אינו עולה

29 מלשון ההסכם המפנה למיסוי בעת העברת הזכויות בנכס בהתאם להסכם (ולא בהעברה

30 בעתיד): "...ובקיזוז התשלומים שיש לשלם בגין המכירה (מסים, אגרות, מע"מ, דמי הסכמה,

31 מס שבח וכדו'). "(ס' 7(ה) להסכם).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

42. סעיף 25 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג-1973, קובע כי חוזה יפורש לפי אומד דעתם של הצדדים כפי שהוא משתמע מתוך החוזה ובנסיבות העניין. ואם אומד דעתם משתמע במפורש מלשון החוזה, יפורש החוזה בהתאם ללשונו.

43. נקבע בפסיקה כי מקום שבו לשון החוזה ברורה וחד משמעית, יש להעניק לה את המשקל המכריע, בהתאם למשמעות הפשוטה והברורה העולה ממנו, חזקה עליה כי היא משקפת את אומד דעת הצדדים ולכן יש להעניק לה משקל מכריע בפרשנותו ולתת לחוזה את המשמעות הפשוטה והברורה העולה מלשונו. (ע"א 10849/07 פוארסה נ' פוארסה, ש' דנציגר (12.11.09)).

44. ככל ויחול מס שבח בגין העברת הזכויות בין בני הזוג, אזי יש לקזזו שכן כך נקבע. בשלב זה נמסר כי יהא פטור ממס שבח, ולכל הפחות על חלק מהנחלה.

45. ברם לטעון כי על האיש לקזז היום מס שבח בגין עסקה שיכול ותבצע האישה בעתיד, לאחר שתרכוש את זכויותיו, ותמכור הנכס לצד ג' – זו פרשנות מרחיקת לכת, שאינה מתיישבת עם ההיגיון ואומד דעת הצדדים כעולה מלשון ההסכם, ממשמעותו הברורה, ומדרך החיים הנוהגת.

46. במסגרת העברת הזכויות בין בני הזוג, ככל ויחול מס שבח על חלק מהנחלה (וכאמור על חלקה כבר נמסר שלא יחול ולכל הפחות על בית המגורים), יקוזז בהתאם. ברם נדחית הטענה כי יש לקזז מס שבח על כל העסקה וכל שטח הנחלה נוכח מכירה עתידית של האישה לצד ג', ומוטב לו לא הייתה מעלה טענה זו. אין כופה על האישה לרכוש חלקו של האיש במשק. ברם ככל שעושה כן, האיש אינו צריך לקבל כיום פחות מהחלק המגיע לו בגין עסקה אחרת שיכול ותעשה האישה בעתיד.

47. האיש עתר לעדכן את חוות דעת השמאי נוכח חלוף הזמן והעיכוב מטעם האישה ולחייבה בתשלום שכ"ט, האישה התנגדה לכך וטענה שלא חל שינוי בשווי.

48. בנסיבות העניין כאן, ובחלוף שנתיים וחצי מאז ניתנה חוות דעת מתוקנת (בחדש 4/2016), אין מנוס מלהורות למומחה לעדכנה. הצדדים ישאו בשכ"ט המומחה בחלקים שווים, וקודם להגשתה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

חוות הדעת המעודכנת תוגש בתיק בתוך 45 יום, עם העתק לב"כ הצדדים.

ב"כ הצדדים ימציאו הוראה זו למומחה, בתוך 7 ימים.

49. ניתן בזאת תוקף של פסק דין לפירוק השיתוף בזכויות הצדדים במשק ____ במושב ____
____, מהנימוקים לעיל ובהתאם להסכם.

50. נוכח ההתנהלות שפורטה, ובהעדר שיתוף פעולה בין הצדדים, ממונים בזאת ב"כ הצדדים
ככונסי נכסים לצורך ביצוע. ניתן להגיש פסיקתא לחתימה.

51. יובהר כי ככל שלא יהא שיתוף פעולה בין ב"כ הצדדים לצורך ביצוע כינוס הנכסים, ימונה
כונס נכסים חיצוני וניטרלי.

52. עתירת האיש למכירת הנחלה בשוק החופשי, והתנגדות האישה לכך.
בהסכם בין הצדדים, בס' 7, נקבע מנגנון הקובע כי בנסיבות בהן לא ירכוש צד אחד את זכויות
משנהו, תימכר הנחלה לצד ג'.

53. בשלב זה, ולאחר שהאישה מבקשת לרכוש זכויות האיש בנחלה, אף השיבה בעדותה שאין
מוניעה כלכלית מטעמה לרכישת חלקו של האיש (ע' 70 ש' 26-31 ע' 76 ש' 23) גם במידה ולא
יקוּזז חיוב המע"מ (ע' 73 ש' 14-31) - ניתנת לאישה שהות בת 60 יום לרכישה לאחר הגשת
חוות דעת מעודכנת מטעם המומחה.

54. ברם נוכח ההתנהלות כפי שפורטה, ככל שגם במסגרת הליך כינוס הנכסים יוערמו קשיים
על מימוש פירוק השיתוף בדרך זו, הריני מורה כבר כעת לכונסי הנכסים שעליהם לפעול
בהתאם ליתר המנגנון שנקבע במסגרת ס' 7 להסכם לרבות בדרך של מכירת הנחלה לצד ג'
בשוק החופשי.

תביעות הדדיות לדמי שימוש

55. האיש עתר לדמי שימוש שכ"ד עבור שני הבתים מיום 1.11.13 ועד למכירה ומחצית השכרת
שטח חקלאי.

האישה עתרה לדחותה, תביעה קודמת נדחתה, הורחק בצו, זכאית לגור ללא תשלום עד
מכירה, שכ"ד רק מהבית השני שהאיש מונע השכרתו ולכן עליו לשלם לה דמי שימוש.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

56. סעיף 33 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969 קובע חיוב שותף במקרקעין בשכר ראוי לשותף הנוסף בגין השימוש :

"שותף שהשתמש במקרקעין משותפים חייב ליתר השותפים לפי חלקיהם במקרקעין, שכר ראוי בעד השימוש".

57. נקבע בפסיקה כי העובדה שבן הזוג עזב את בית המגורים, אינה מעידה שהוא מוותר על זכויותיו בו לרבות הזכות לשכר ראוי.

"העובדה שעקב סכסוך עזב אחד מבני הזוג את דירת המגורים - אפילו מרצונו אינה מעידה כשלעצמה כי הוא מוותר על זכויותיו הקנייניות בדירה ובכלל זה הזכות לשכר ראוי עבור השימוש ומאידך, נאמר כי אין פירושו של דבר שבן הזוג הנשאר בדירה, הופך באחת לשוכר בעל כורחו." (בע"מ 9126/05 פלונית נ' פלוני, ש' רובינשטיין, (26.1.06)).

58. נקבע בנוסף כי מיום הגירושין לאחר שנמנע מבני הזוג לגור יחדיו, יש לפסוק דמי שימוש, אלא אם נקבע ויתור מפורש.

"סבורני כי ככלל מיום הגירושין ואילך, משמנועים הצדדים לחיות תחת קורת גג אחת, יש לפסוק דמי שימוש ראויים. כלל זה מהווה גם תמריץ לבן הזוג הגר בדירת המגורים לפעול לפירוק השיתוף." (בע"מ 5357/06 פלוני נ' פלוני, (22.10.06)).

59. במקרה דנן ניתן לחלק את השנים שחלפו, לשתי תקופות.

60. תקופה ראשונה- התקופה עליה הסכימו בהסכם, שבה רשאית האישה לגור בבית ללא תשלום שכ"ד כדמי שימוש ראוי.

בין הצדדים יש ויתור מפורש, שנערך במסגרת ההסכם, לתקופה שנקבעה מראש, בה האישה איננה צריכה לשלם דמי שימוש ראוי אף שהיא שעושה שימוש בנחלה, וזאת ממועד החתימה על ההסכם 3.2.2008, ועד לאחר פטירת אימו של האיש וכן עד לאחר סיום שירות צבאי של הבן. (ס"ק 7(ב), 7(ג) להסכם, לעיל).

אימו של האיש נפטרה ביום 13. __. ונמסר כי הבן לא שירת בצבא. קרי, לתקופה הראשונה שבין השנים 3.2.2008-13. __ לא חבה האישה לאיש תשלום שכ"ד ראוי.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

61. משכך יש לבחון את התקופה השנייה, מיום 1.10.13 ואילך – האם יש חובת דמי שימוש ראוי על האישה, או על האיש, ממתי ועל איזה בית, האיש תבע שכ"ד על שני הבתים בנחלה בית מגורי הצדדים להלן "הבית הגדול", והבית בו גרה אם-האיש עד פטירתה להלן "הבית הקטן", והאישה על אחד מהם, הבית הקטן.
62. הבית הגדול – להלן ייבחנו טענות ההגנה של האישה כנגד חיוב בתשלום דמי שימוש ראוי על הבית הגדול בגין התקופה השנייה.
63. טענתה למעשה בית דין – מעבר לכך שהטענה לא פורטה, דרישות הפסיקה להוכחתה לא הובאו או יושמו, ולא הוכח הדרוש לעניין השתק עילה או השתק פלוגתא, הרי שגם לגופו ולאחר עיון בתביעה שהוגשה בעבר ע"י האיש (תמ"ש 30836-06-10) לתקופה קודמת, עולה כי הוגשה בעת התקופה הראשונה, בטענה להפעלת עסק במקום ולמגורי בן זוגה של האישה. ההליך הסתיים בהסכמת הצדדים ובמסגרת הסכם שאושר. (מוצג נ/2).
- אף האישה אישרה בחקירתה כי התביעה הוגשה בעת שאם-האיש הייתה בחיים, ונמחקה כחלק מהסכמה כוללת. (ע' 96 ש' 5-3 19-18, ע' 97 ש' 7-5).
64. לא כך התביעה כאן שהוגשה לאחר סיום התקופה הראשונה, ומהעילה כי היא מונעת מהאיש ביצוע פירוק השיתוף בנכס. אין מדובר באותן נסיבות, ולא חל מעשה בי דין החוסם מפני הגשת תביעה לשימוש ראוי לתקופה זו. משכך הטענה נדחית.
65. טענתה שאינו זכאי לדמי שימוש בגין צו הגנה משנת 2007 – נדחית גם היא, מהנימוקים להלן. הליך זה היה בשנת 2007 וקודם להסכם שערכו הצדדים ואושר כפסק דין. טענה לעניין צו שניתן קודם לעריכת ההסכם במסגרתו נקבעה התקופה למגורי האישה ללא תשלום, אין לה מקום בעת הדיון בתביעה לעניין תשלום דמי שימוש בתקופה הנוכחית.
- גם לגוף הטענה, מעבר לאזכור זהות הצו לא הועלתה טענת אלימות כנגד האיש. נהפוך הוא כעולה מחקירות הצדדים האיש ביקר בנחלה מספר פעמים, האישה קראה לו לבוא לפנות חפצי אמו המנוחה ומבלי שהביעה כל חשש מפניו (ע' 32 ש' 25-21, ע' 89, ש' 23-9), ומוטב לו לא היה נטען כך כעת.
- אף עיון בהליך הקודם (25372/07) מעלה כי הצדדים הגיעו בו להסכמה, מבלי להודות באף טענה, כי האיש ישהה מחוץ לבית המגורים לתקופה קצובה, אך רשאי להכנס לנחלה כל יום (למעט סופ"ש) על מנת לעבוד שם. (ע' 4 לפרוטוקול מיום 28.10.07). לא הוכחה אלימות.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

66. טענתה שזכאית לגור בבית מבלי לשלם עד למכירה- אינה מתיישבת עם הוראות ההסכם. 1
ההסכם הסדיר במפורש את התקופה בה רשאית האישה להמשיך ולגור בבית הגדול ללא 2
תשלום דמי שימוש ("ללא תשלום שכ"ד ראוי" – ס' 7(ב) (ג) להסכם לעיל), התקופה הראשונה. 3
ברם לאחר תום התקופה הראשונה, לא נקבעה לשון מפורשת זו של פטור מתשלום לגבי 4
ההמשך, אלא נקבע שרשאית להמשיך ולגור באחד מהבתים על הנחלה עד המכירה (ס' 7(ט) 5
לעיל). 6
בתקופה זו, בשונה מהתקופה הראשונה, לא צויין פטור לאישה מתשלום שכ"ד ראוי. אילו 7
רצו הצדדים להמשיך הפטור לאישה מתשלום דמי שכירות לתקופה נוספת, היו קובעים כך 8
במפורש כפי שקבעו לגבי התקופה הראשונה. 9
לא הוכחה טענת האישה שהוסכם על מגורים בנכס ללא תמורה עד מועד עתידי שטרם הגיע, 10
והטענה נדחית. 11
12
67. **לסיכום סעד זה, האיש הוכיח חבות האישה בדמי שימוש ראוי עבור חלקו בבית הגדול.** 13
זאת גם נוכח העיכוב הנגרם בגינה בפירוק השיתוף שנקבע. 14
15
68. **מועד תחילת החבות הינו מיום הגשת התביעה הראשונה לקבלת סעד דמי שימוש ראוי (שכר** 16
דירה ראוי כלשון התביעה), 25.2.14. 17
לעניין זה לא מצאתי לפסוק המועד קודם לכך (מיום 1.10.13, או 10.11.13) אלא מהמועד בו 18
לא היה עוד ספק בדבר עתירת האיש לכך, הוא מועד הגשת התביעה. 19
20
69. **גובה דמי השימוש- הצדדים ציינו סכומים שונים (9,000 ₪ או 6,000 ₪ על הבית הגדול,** 21
5,000 ₪ או 3,500 ₪ על הבית הקטן), ברם לאורך כל תקופת ההתדיינות לא ביקש מי מהם 22
לשום את שווי דמי השימוש על הבתים. 23
24
70. חוות דעת שמאי פרטית שהוגשה מטעם האיש, הוצאה מהתיק במהלך שמיעת ההוכחות, 25
לאחר שצורפה ללא קבלת הרשאה מבית המשפט ובניגוד לתקנות החלות בביה"מ לענייני 26
משפחה לעניין חוות דעת מומחים. 27
בקשת האיש לשום את דמי השימוש לבית הגדול הוגשה רק לאחר תום שמיעת ההוכחות 28
ומתן הוראות להגשת סיכומים, ומשכך נדחתה נוכח השלב בו הוגשה, ומבלי לקבוע מסמרות 29
בטענות. 30
31

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

71. משכך הריני מורה כי המומחה שמונה, יציין בחוות הדעת המעודכנת שנתבקשה לעיל, פרק נפרד לעניין דמי שימוש ראוי בשני הבתים, קרי שווי שכירות ראויה על הבית, לתקופה שמיום 25.2.14 ועד למועד הגשתה.
72. האשה תשלם לאיש מחצית משווי דמי השימוש הראוי על הבית הגדול, בהתאם לחוות הדעת המעודכנת, החל מיום 25.2.14 ועד למועד המכירה. חוב העבר מיום 25.2.14 ועד לפסק הדין, ישולם בתוך 30 יום ממועד הגשת חוות הדעת, וישא הפרשי הצמדה וריבית מיום פסק הדין ועד לתשלום בפועל. לא מצאתי לפסוק הפרשי הצמדה וריבית לתקופת העבר, נוכח כל שתואר לעיל ובהעדר פעולה לקבלת חוות הדעת. אך לא מצאתי ליתר הפרשי הצמדה וריבית מיום פסק הדין ואילך. מיום פסק הדין ומדי חודש בחודשו, ישולם התשלום עבור החודש הבא. סכום שלא ישולם ישא הפרשי הצמדה וריבית.
73. הבית הקטן - מחד טען האיש שיש לחייב האשה בדמי שימוש ראוי עבורו, מנגד טענה האשה שאין לחייבה אלא יש לחייבו בתשלום לזכותה.
74. לאורך ההליך ניתנו מספר החלטות לעניין הנכס (לרבות בדיון ביום 31.10.17) כי לא נהיר מדוע הצדדים לא משתפים פעולה להשכרת הבית הקטן כאשר שניהם יצאו נשכרים מכך. אך גם הן לא הביאו את הצדדים לכדי השכרתו בפועל, אף שלא נמנע מהם הדבר ואין מונע מהם לעשות כן גם עתה.
75. שני הצדדים אישרו שהבית הקטן מצוי על הנחלה המשותפת לשניהם, ובעלים בו בחלקים שווים. כך העיד האיש (ע' 31 ש' 21-10, ע' 34, ש' 23-20) וכך אישרה האשה (ע' 80 ש' 16, ע' 82 ש' 13). האיש העיד שמאז פטירת האם הבית הקטן אינו בשימוש (ע' 32, ש' 15-6).
76. מעדויות שני הצדדים עלה שלא פינו חפצי האם לאחר פטירתה, האשה טענה שחששה לעשות כן (ע' 80 ש' 22-17, 29-30) ברם לא הובאה או הוכחה כל פעולה אקטיבית מצידה לשם כך, האיש טען שלא עשה כן כי האשה גרה בנחלה, לבסוף עשה כן כשלוש שנים לאחר הפטירה (ע' 32, ש' 25-21, וכך ר' ע' 65, ש' 18-7).
- נמצא כי שני הצדדים חדלו בכך והביאו במשותף לעיכוב בפינוי החפצים. ברם גם לאחר שפוננו, מזה שנים, לא גרם להם הדבר לפעול לצורך השכרת הבית הקטן.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

77. גם לעניין טענות שני הצדדים לתקלות שונות בבית הקטן, שלא טופלו, מטיל כל צד האחריות לכך על משנהו. האיש טוען שהנטל על האישה נוכח מגוריה בנחלה, האישה טוענת שציפה כי היא תתקן מבלי לתרום. כל צד טוען שהשני היה צריך לתקן.
78. האיש השיב שהיה צורך לנתק החשמל והמים על מנת למנוע פגיעה בנכס, אך בחר שלא לעשות כן בעצמו (ע' 36, ש' 1-2), לא פעל לשפץ גם בשל מצבו הכלכלי אך גם כי האישה עמדה על כך שלא יקבל החזר כספי עבור השיפוץ (ע' 37 ש' 30-34, ע' 38 ש' 7-12).
- הוא אישר שלא פעל להשכרת הבית הקטן, לשיפוץ או למכירה. (י"ש: וניסית להשכיר את הבית הקטן? ת: אני? לא ניסיתי להשכיר. ע' 36, ש' 5-6; וכן ר' ע' 39 ש' 28-30, ע' 41 ש' 3-9).
79. האישה אישרה שהיא לא פעלה לשפץ את הבית הקטן, חשבה ששניהם צריכים לעשות כן (ע' 83, ש' 24), ולא הגיבה עניינית להצעת האיש לחלוק בהוצאה זו (ע' 84, ש' 19-26). כמו כן אישרה שהבית הקטן לא הושכר כי שני הצדדים לא ביקשו ולא פעלו במשותף לכך. (י"ש: הבית הקטן שלא היה מושכר אז מי שהיה שוכר אותו היה משלם את הארנונה, נכון? ת: בסדר. הוא לא היה מושכר שני הבעלים לא תיקשרו ולא פעלו במשותף. ע' 95, ש' 1-4).
80. לעניין נכס זה נמצא כי האחריות להפסד דמי השכירות לאורך השנים והימנעות מהשכרתו מוטלת על שני הצדדים, הוכח כי שניהם לא פעלו כנדרש לצורך השכרתו.
- לא הוכח כי הייתה מניעה מצד מי מהם לפינוי המיטלטלין, לא הוכח כי הייתה מניעה להשכיר הנכס גם ללא שיפוץ, אף לא מניעה לשיפוץ (ע' 98 ש' 6-11) ודבר לא מנע מהצדדים לעשות כן.
81. הצדדים הם שבחרו שלא להשכיר את הבית הקטן במצבו הנוכחי, ומאידך שלא לשפצו, והאחריות על כך מוטלת לפתחם של שניהם. יכולים היו, כל אחד לחוד וכן ביחד, לפעול להשכרתו לרבות הפעולות הדרושות לכך. משכך ומשלא הובא כי האשם רובץ רק לפתחו של אחד מהם – לא מצאתי לפסוק דמי שימוש ראויים באשר לנכס זה.
- שני הצדדים יצאו נפסדים מכך ואין להם להלין אלא על עצמם.
82. חובות על הבית הקטן – יחולו על שני הצדדים בתקופה השנייה.
- טענת האישה שבתקופה זו שילמה תשלומי ועד מקומי, הוכחה (נספח ו, ז לתצהירה, לגבי החלק היחסי של הבית בלבד). האיש אישר שלא הפחית הוצאות בתחשיב (ע' 48 ש' 32-33, ע' 31).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

49 ש' 1-4). משכך ישאו שני הצדדים, בחלקים שווים, בחובות או תשלומים על הבית הקטן בתקופה השנייה, שאינם בגין שימוש שוטף, לאחר שעמד ריק.

83. שטח חקלאי – האיש עתר לחייב האישה במחצית מסכום השכרת השטח החקלאי.

הוכח כי השטח היה מושכר בעלות 3,000 ₪ לשנה (נספח ה לתצהיר) ששולמו לידי האישה, כך גם העידה שמושכר תקופה ארוכה לאותו צד ג' ומפטירת אס-האיש, מקבלת לידה את הכסף (ע' 104 ש' 19-11) האיש לא קיבל חלקו בכך (ע' 94 ש' 31-29). עליה להשיב לאיש את חלקו בדמי שכירות אלה.

במקביל יקוּזוּ הוצאות, נוכח טענתה שמתקבולי השכירות שולמו מיסים, כפי שאישר האיש בעדותו (ע' 45 ש' 34-29, ע' 46 ש' 2-1). לא הוגש מסמך חשבונאי מפורט ובו החישוב על כן לא נקבע סכום מדויק.

הצדדים יערכו תחשיב בהתאם לגבי התקופה השנייה על השטח החקלאי שהושכר, ויחלקו בשווה בהכנסות למול ההוצאות בגינו.

84. לסיכום תביעות אלה - תביעת האיש לדמי שימוש ראוי מהאישה התקבלה בחלקה לעניין

הבית הגדול והשטח החקלאי, ונדחתה לעניין הבית הקטן.

תביעת האישה לדמי שימוש ראוי מהאיש בגין הבית הקטן, נדחתה.

תביעה לפי חוק לחלוקת חסכון פנסיוני

85. במסגרת ההסכם, הצדדים הסכימו כי האישה זכאית למחצית זכויות הפנסיה המשולמות

לאיש מצה"ל מיום החתימה על ההסכם.

15. הבעל הינו פנסיונר של משרד הביטחון ומקבל פנסיה חודשית ממת"ש צה"ל.

הצדדים מסכימים כי לאור יחסי הממון ביניהם האישה זכאית למחצית מזכויות הפנסיה המשולמות וזאת החל מיום חתימת ההסכם ע"י הצדדים.

16. במידה וההכנסה שיש לבעל ממט"ס או מכל גוף אחר תיפסק יהא רשאי הבעל לבקש את שינוי הסדר תשלומי חלקה של האישה בתשלומי הפנסיה. אין באמור לעיל משום הסכמה ו/או וויתור מצד האישה על זכויותיה למחצית תשלומי הפנסיה ו/או לכל טענה לעניין אפשרות הבעל לעבוד. " (ס' 15, 16 להסכם).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

86. חוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג, תשע"ד- 2014 (להלן "החוק") פורסם ביום 6.8.14, וקבע כי יחול גם לגבי פסקי דין לחלוקת חיסכון פנסיוני שלפני יום התחולה, ברם בתנאים הנקובים בחוק.
87. ס' 30(ג) לחוק מאפשר לבן הזוג לפנות בתביעה למתן פסק דין בהתאם להוראות החוק כך שיתאפשר לו לקבל התשלום ישירות מהגוף המשלם, גם אם פסק הדין שניתן בעבר לא ניתן כך, ובתנאי שניתן לחלק את החיסכון הפנסיוני כך שיחולק באמצעות הגוף המשלם.
88. גם בתביעה זו בולט מחדלה של האישה שנמנעה מלפנות לגוף המשלם אלא במועד מאוחר (4/2018) וכאשר ההליך בשלב מתקדם, וכן כשבחירה שלא לצרף להליך את בת זוגו של האיש לעניין קצבת השארים, להלן.
89. מוצג ת/3 שהוגש בתיק הינו הודעה לגימלאי המופנית לאיש ("הודעה לגמלאי על אי רישום פסק דין") מטעם מרכז מופת ענף שכר וגמלאים מדור פנסיה שארים וקצבאות בצה"ל ובו הסבר מפורט מדוע לא ניתן לרשום את פסק הדין שניתן בעניינם של הצדדים, לאחר שבחנו אותו:
- לא נקבע מועד פירוד, לא נקבע משך התקופה המשותפת, שיעור ההעברה לאישה של 50% מהפנסיה כפי שנקבע בפסק הדין משנת 2008 אינו עומד בדרישות החוק מאחר שהוא עולה על מחצית השיעור המשותף. לפי מועד הנישואין ומועד פרישת הגמלאי, **מחצית השיעור המשותף הינו לכל היותר 42.49%** ולא 50% כפי שנקבע. (הודעה לגמלאי מיום 29.3.18, מוצג ת/3).
90. האישה השיבה בחקירתה כי אינה מסכימה לשנות את שהוסכם בין הצדדים ולהפחית את חלקה בפנסיה.
- ש"ש: את מוכנה להוריד את הקצבה שלך ל-42.49% כמו שמתש קבע או שאת?
ת: לא, אני נשארת בהסכם כמו שההסכם. " (ע' 110 ש' 5-6)
91. האיש השיב שבהתאם להסכמות ביניהם הוא מעביר לאישה מדי חודש המגיע לה, מחצית הפנסיה, בשיק שהוגש כדוגמא, כשביקשה אסמכתאות מעבר לכך קיבלה (מוצג נ/1, ע' 20 לפרוטוקול ש' 24-34, ע' 21 ש' 1-8, ע' 21). מתנגד לעתירה (ע' 28 ש' 7-12, ע' 29 ש' 15-25), הפנסיה שלו ברורה ואינה נתונה לשינויים למעט במדד (ע' 22 ש' 12-20, ע' 23 ש' 15), מסכים להציג תלושים לבחינה (ע' 23, ש' 20-29).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

92. עם זאת השיב בחקירתו כי יש תוספות שקיבל שלא סיכמו עליהן, למשל הבראה וביגוד, כי מגיעה לה רק המחצית מהפנסיה (ע' 27 ש' 22-15, 29-25). את המחצית מהן לא העביר לה.
93. לאחר סיום ההוכחות ובהתאם להסכמות בדיון, הוגשו בתיק תלושים מטעם האיש לשנים 2013 ועד למועד ההגשה.
94. ס' 29 לחוק קובע כי הוראות החוק אינן ניתנות להתניה, סטייה מהן בהסכמה אפשרית רק אם לא תיעשה באמצעות הגוף המשלם. קרי במקרה דנן, שלא באמצעות העברה ישירות ממת"ש.
- "29. (א) ההוראות לפי חוק זה וכן הוראות פרק ה' כפי שהוחלו בהסכם המאמץ את חוק הגמלאות אינן ניתנות להתניה.
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בני זוג רשאים להסכים ביניהם על חלוקת חיסכון פנסיוני שלא בהתאם להוראות לפי חוק זה, ובלבד שחלוקה כאמור לא תיעשה באמצעות גוף משלם ולא יחולו לגביה ההוראות לפי חוק זה.
95. בפסיקה הובהר כי ככל שמבקשים בני הזוג לסטות מהוראות החוק, אינם יכולים להעזר במנגנון הקבוע בו. משמעות האופי הקוגנטי של ס' 29 לחוק, שבני הזוג אינם יכולים להתנות על התנאים הקבועים בחוק לרישום פסק הדין, ולהכפיף עצמם למנגנון החלוקה בו, אם לא התקיימו התנאים לרישום פסק הדין הקבועים בחוק. (בע"מ 4860/16 פלונית נ' פלוני 5.9.17).
96. משכך ונוכח הודעת מרכז מופת כי לא ניתן לשנות פסק הדין לרבות נוכח השיעור היחסי שנקבע של זכאות האישה שעולה על מחצית השיעור המשותף בפועל, וכאשר האישה השיבה - וזכותה להשיב כן - כי מסרבת לשנות ולהפחית השיעור, הרי שלא ניתן לשנות רק אחד ממרכיבי פסק הדין.
- נקבע כי פרשנות החוק תיעשה תוך התחשבות בחופש החוזים, בן זוגו לשעבר של החוסך אינו יכול להתנער באופן חד צדדי מחוזה שכרת ובית המשפט אינו כופה הסדר לא מוסכם. (ר' גם תה"ס (ת"א) 41329-02-16 י.ב. נ' י.ב.ב. (27.8.16)).
- בפרט כאשר השינוי שנתבקש הינו שינוי מפסק דין שאישר את הסכמות הצדדים, רטרואקטיבית, בהעדר הסכמת שני הצדדים לכך לרבות הסכמת התובעת עצמה שמתנגדת להפחתת חלקה באופן שיביא לאפשרות התשלום הישיר ע"י הגוף המשלם. משכך לא ניתן לעשות כן.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

97. מאידך, מצאתי להעתר לעתירת התובעת כי על האיש להעביר לה את מלוא חלקה בפנסיה המשולמת מדי חודש (50%). זאת לאחר עיון בטענות, בתלושים שהוגשו, ולאחר שבהסכם שאושר כפסק דין הוסכם ע"י הצדדים עצמם כי האיש ישלם לידי האישה "מחצית מזכויות הפנסיה המשולמות".
- מכאן שעל האיש להעביר לאישה מחצית מכל הרכיבים המופיעים בתלוש, ולא להשמיט את חלקם כפי שאישר שעשה.
98. משכך מתקבלת לעניין זה עתירת האישה למינוי רו"ח שיבחן את תלושי הפנסיה של האיש ממועד חתימת ההסכם ועד לפסק הדין, ואת העברות התשלום שביצע, ויחשב את שווי ההפרש שעליו להשיב לה בהתאם להוראת ההסכם שאושר כפסק דין.
- הצדדים ישאו בשכ"ט המומחה בחלקים שווים, וקודם להגשתה.
- חוות הדעת תוגש בתיק בתוך 45 יום מהעברת כל המסמכים הדרושים לידי, עם העתק לב"כ הצדדים.
- ניתנת לצדדים שהות בת 15 יום להגיש זהות מומחה מוסכם. לא תוגש, יקבע ע"י בית המשפט.
99. האיש ישלם לאישה את סכום ההפרש כפי שיקבע ע"י המומחה בתוך 30 יום ממועד הגשת חוות הדעת, וישא הפרשי הצמדה וריבית מיום פסק הדין ועד לתשלום בפועל.
- גם בפרק זה לא מצאתי לפסוק הפרשי הצמדה וריבית לתקופת העבר, כפי שנקבע בפרק לעניין תשלום דמי שימוש ראוי. אך לא מצאתי ליתר הפרשי הצמדה וריבית מיום פסק הדין ואילך.
100. מיום פסק הדין ומדי חודש ישלם האיש לידי האישה את המחצית מהפנסיה כפי שהוסכם ואושר כפסק דין בעבר, ובצירוף העתק התלוש אליו מתייחסת העברת התשלום. סכום שלא ישולם ישא הפרשי הצמדה וריבית, עד לתשלום.
101. קצבת שארים – האישה לא ציינה בתביעה עתירה מפורשת לתשלום קצבת שארים, גם לא בתצהיר, ולא צירפה כצד להליך שאיריו של האיש העלולים להיפגע מעתירתה כבת זוגו הנוכחית של האיש.
102. ברם גם לגופו של הטעון, לא ניתן לקבלו, כדלקמן. עיון בניסוח הסכמת הצדדים מראה כי הסכימו שהאישה זכאית למחצית "מזכויות הפנסיה המשולמות" (ס' 15 להסכם). זכויות הפנסיה המשולמות לאיש בכל חודש אינן כוללות את רכיב קצבת השארים שהינו רכיב שלאחר פטירה.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

103. האיש השיב בחקירתו כי ההסכמות ביניהם על תשלום הפנסיה היו עד יום מותו ולא כללו תשלומים מעבר לכך (ע' 23 ש 32-33, ע' 24 ש 1-8), תשלום זה לא נכתב ולא צויין (ע' 24 ש 32-34, ע' 25 ש 1-3, ע' 26 ש 26-36).

104. האישה אישרה שלא נכתב בהסכם ולא הוסכם על תשלום קצבת שאירים. (ש: האם נכון שלא הוסכם לגבי קצבת השאירים, האם נכון שלך לא ידוע על זה שהוסכם לגבי קצבת השאירים, זה השאלה. ת: לא כתוב פה כלום בהסכם אז לא, לא סוכם. ע' 110, ש' 1-3).

105. האפשרות לקבל קצבת שאירים נקבעה בס' 22 לחוק, ויש הבדל בינה לבין הזכות לקבלת קצבה בחיי החוסד, שמהווה חלוקת זכות קיימת משותפת. הקצבה לאחר חיי החוסד היא קצבת שאירים שנקבע כי יש לממן את עלותה, שלא הייתה קיימת קודם, בדרך של הפחתה דיפרנציאלית באחוז מסוים מהקצבאות המשולמות לחוסד ולכן הזוג בחיי החוסד (ס' 16 לחוק והתוספת לחוק). הזכות לקבלתה מותנית ברישום הערה (ס' 22 (א) לחוק) שמאפשרת להתחיל לגבות עוד בחיי החוסד את העלות הנדרשת למימון הקצבה העתידית. ללא רישום הערה ותשלום, לא ניתן לקבל קצבת שאירים. (ר' גם: תמ"ש (ת"א) 32539-10-17 ו' נ' ד (18.1.18)).

106. הצדדים כאן לא עשו כן, לא הסכימו על כך במסגרת ההסכם, לא שולמו התשלומים הדרושים, לא הובאה הסכמת האישה להשתתף בהם ולהפחית מהחלק המגיע לה, האיש מתנגד, ולא הוכח שיש להורות על כך עשור לאחר הגירושין כאשר לאיש יש בת זוג נוכחית שאף לא נתבקש צירופה להליך אף שהיא שעלולה להפגע מכך. העתירה להורות על העברת קצבת שאירים לאישה נדחית.

107. לסיכום תביעה זו ומהנימוקים לעיל התביעה למתן פסק דין בהתאם להוראות החוק החדש נדחית, כך גם העתירה לפסוק לאישה קצבת שאירים.

ברם מתקבלת עתירת האישה כי על האיש להעביר לידיה מדי חודש את מחצית הפנסיה המשולמת לו, במלואה, לרבות רכיביה השונים וללא הפחתתם, וכן מינוי מומחה לצורך חישוב ההפרש המגיע לה (לעיל).

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

תמ"ש 50407-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 50436-02-14 פלוני נ' פלונית

תמ"ש 57663-01-16 פלונית נ' פלוני

תמ"ש 10835-02-16 פלונית נ' פלוני

התנהלות דיונית

108. ההליכים בין הצדדים התנהלו על פני תקופה ממושכת נוכח התנהלות הצדדים, שכללה בין היתר תיקונים לכתבי הטענות, החלפת מומחה שמונה ע"י בית המשפט, ובקשות ביניים רבות (ותגובות ותשובות) בהן כל צד מטיל האשם בהתנהלות על משנהו ואינו רואה תרומתו שלו לכך. הוגשו בקשות מוסכמות להארכות מועדים בשלבים השונים של ההליך, ועוד. החלטה לפירוק השיתוף בנכס שניתנה לפני שנים לא יושמה עד היום, וגם כאשר פנו הצדדים להידברות ולמשא ומתן, לא צלח.

האישה החליפה ייצוג לפני תחילת ההוכחות, וגם לאחר שנקבעו ההליכים לשמיעת ההוכחות הוסיפו הצדדים להגיש בקשות שונות.

109. להלן פסיקת הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד, בבחינת תוצאות התביעות והתנהלות הצדדים לאורך ההליכים, בתביעות השונות: תביעה לפירוק שיתוף- התביעה התקבלה, האישה תשלם לידי האיש הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 25,000 ₪.

תביעות הדדיות לדמי שימוש ראוי- תביעת האיש התקבלה בחלקה ונדחתה בחלקה, תביעת האישה נדחתה. האישה תשלם לידי האיש הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 10,000 ₪. תביעת האישה בעניין הפנסיה- התקבלה בחלקה ונדחתה בחלקה, האיש ישלם לידי האישה הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך 10,000 ₪. סכום שלא ישולם ישא הפרשי הצמדה וריבית עד למועד הפרעון בפועל.

110. המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים. ניתן לפרסום ללא שמות וללא פרטים מזהים של הצדדים.

ניתן היום, ו' אדר א' תשע"ט, 11 פברואר 2019, בהעדר הצדדים.

אילת גולן-תבורי, שופטת